

да могат пъкъ свещеницитѣ всецѣло да се посветятъ на служба на църквата, римо-византийскитѣ владѣтели и слѣдъ тѣхъ българскитѣ имъ признали разни права и привилегии, отъ които тукъ ще споменемъ само най-важнитѣ.

Граждански привилегии. Константинъ Велики освободилъ свещеницитѣ отъ военната повиностъ, държавния данѣкъ и нѣкои други повиности, съ които били обложени мирянитѣ. По примѣра на византийскитѣ императори, и князь Борисъ освободилъ ученицитѣ на св. Климентъ отъ държавнитѣ данѣци²⁴⁶. Византийскиятъ императоръ Василий II освободилъ българскитѣ свещеници отъ повиностъта градозидане и отъ други повиности²⁴⁷. Освѣнъ това българскитѣ владѣтели и народъ давали на свещеницитѣ и разни подарѣци. Князь Борисъ подарилъ на св. Климентъ три отъ най-добритѣ княжески сѣмейства въ Дѣволъ, които били длѣжни да му услужватъ, а по всѣка вѣроятностъ и да му плащатъ нѣщо за негово издѣржане и още му далъ и мѣсто за почивка около Охрида и Главеница²⁴⁸. Българскитѣ епископи имали и извѣстно число клирици и църковни люде, отъ които прибирали данѣци.

Лични привилегии. Всѣко прѣстѣпление, извършено къмъ свещеникъ, се считало по-голѣмо и се наказвало много по-строго, отъ колкото ако сѣщото прѣстѣпление бивало направено къмъ мирско лице. Споредъ църковнитѣ канони, всѣки който удари, или затвори, или наклевети епископъ се изключва отъ обществото на вѣрнитѣ и се отдава на божие то проклетие. Споредъ

²⁴⁶ Σακελλαρόπουλος Μελ. Ἑκκλ. δίκαιον, 134.

²⁴⁷ Theoph. Bulg. Arch. IV, 1224.

²⁴⁸ Голубинскій Краткій очеркъ и пр. 261.